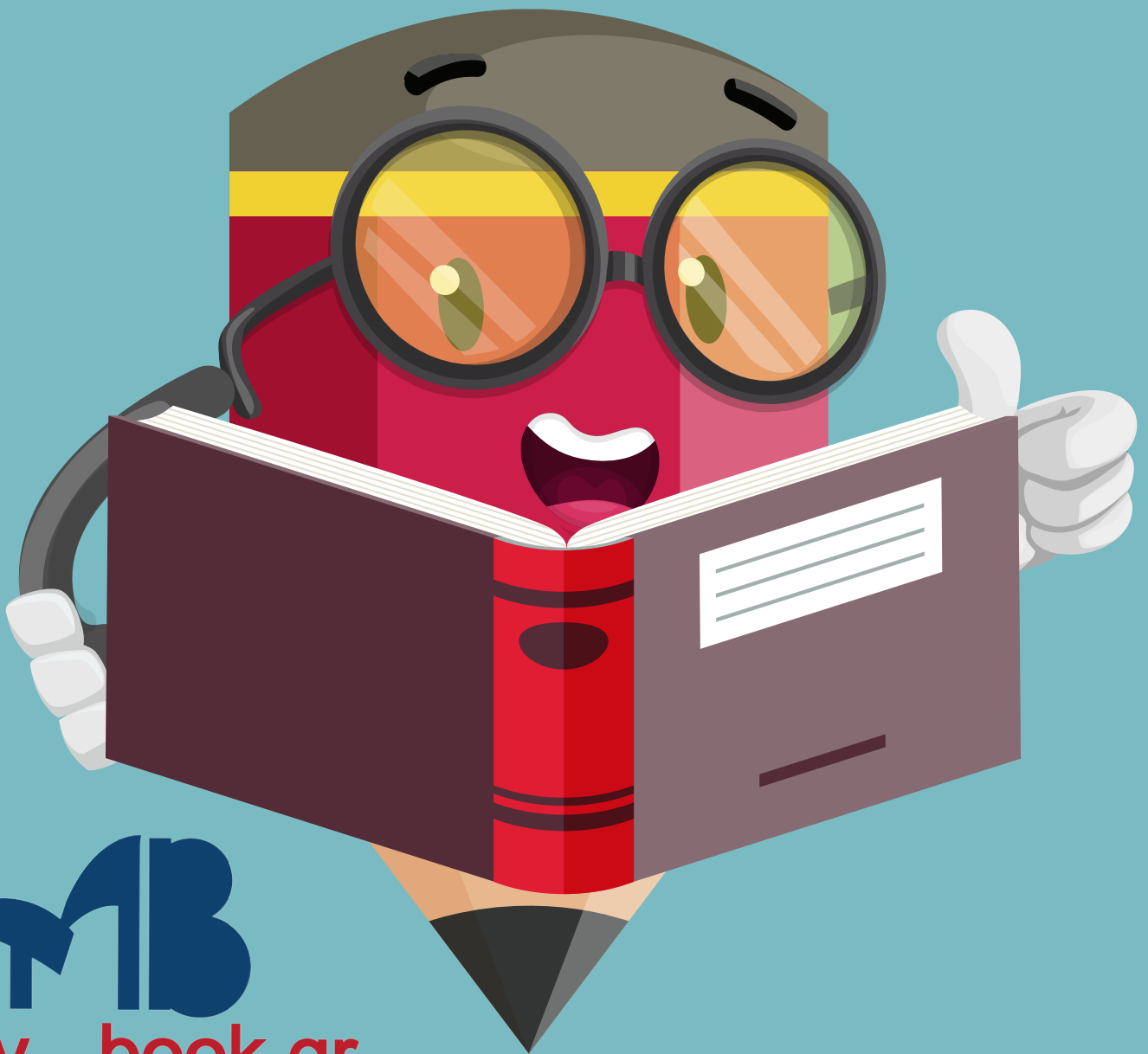

Σειρά Αλφαριθμητισμού
Τμήματα Ένταξης & Προγράμματα Παρέμβασης

Μαθαίνω να γράφω και να διαβάζω λέξεις

Τεύχος Β'

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	5
Αναγνωστική ικανότητα.....	13
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα β.....	13
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα γ.....	16
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα δ.....	17
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ζ.....	19
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα θ.....	21
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα κ.....	23
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα λ.....	25
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα μ.....	27
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ν.....	29
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ξ.....	31
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα π.....	33
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ρ.....	35
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα σ.....	37
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα τ.....	39
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα φ.....	41
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα χ.....	43
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ψ.....	45
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα β.....	47
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα γ.....	49
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα δ.....	51
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ζ.....	53
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα θ.....	55
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα κ.....	57
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα λ.....	59
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα μ.....	61
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ν.....	63
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ξ.....	65
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα π.....	67
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ρ.....	69
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα σ.....	71
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα τ.....	73
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα φ.....	75
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα χ.....	77
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ψ.....	79
Επίγνωση της λέξης «και».....	81

Επίγνωση της λέξης «είναι».....	83
Επίγνωση της λέξης «έχω».....	85
Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος δισύλλαβων και τρισύλλαβων λέξεων.....	87
Γραφή λέξεων.....	92
Οπτική αναγνώριση.....	103
Ακουστική διάκριση.....	107
Παράρτημα.....	114

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Το υλικό διαμορφώθηκε για να ενισχύσει τις αναγνωστικές δεξιότητες σε μαθητές με δυσκολίες μάθησης και αναπτυξιακές δυσκολίες. Αποτελεί μέρος του ολοκληρωμένου προγράμματος αλφαριθμητισμού και αφορά την επίγνωση της δομής της λέξης σε όλα τα φωνολογικά επίπεδα. Η μεθοδολογία του προγράμματος είναι εξειδικευμένη και έχει ενσωματώσει μεθόδους αναγνωστικής ικανότητας. Η δομή του προγράμματος βασίζεται σε διαβαθμισμένη αναγνωστική αποκωδικοποίηση των λέξεων από επίπεδο συλλαβών σε επίπεδα πολυσύλλαβων λέξεων. Συμπερασματικά, το υλικό είναι ειδικά διαμορφωμένο για μαθητές με δυσκολίες μάθησης και λειτουργεί ενισχυτικά στην αναγνωστική ικανότητα.

Εισαγωγή

Προσδιορίζοντας την έννοια

Η επιστημονική βιβλιογραφία αναφέρει ότι η ανάγνωση αποτελείται από τα εξής χαρακτηριστικά:

- δεν αποτελεί εγγενή δεξιότητα,
- δεν έχει βιολογική βάση, όπως η βράδιση,
- αποτελείται από μία σειρά συγκεκριμένων σταδίων, από όπου διέρχονται όλα τα παιδιά.

Η Τζιβνίκου (2015) υπογραμμίζει ότι τα στάδια κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης είναι:

- ✓ συγκεκριμένα
- ✓ εμφανή
- ✓ διακριτά.

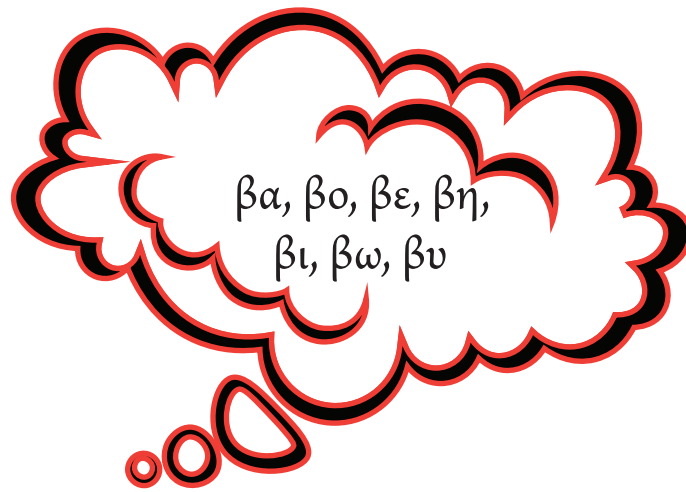
Επισημαίνεται ότι όλα τα παιδιά διέρχονται από τα ίδια στάδια με διαφορετικό ρυθμό και με διαφορετική διάρκεια. Οι ερευνητές αναφέρουν, επίσης, ότι η διαδικασία κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης επηρεάζεται σημαντικά από την ποιότητα και τη διαδικασία της διδασκαλίας του παιδιού (Seymour & Elder, 1986).

Ορισμός Ανάγνωσης

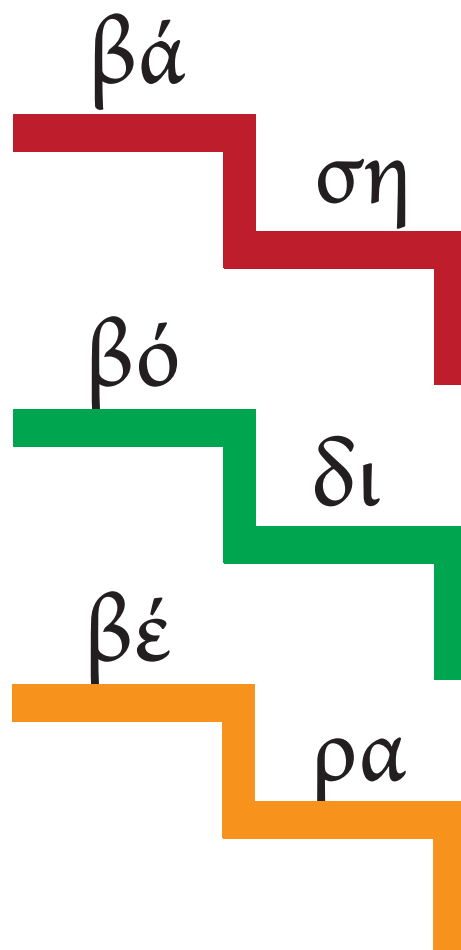
Η ανάγνωση είναι η μεταφορά ενός κώδικα συμβόλων (γραφημάτων) σε έναν κώδικα ήχων (φωνημάτων).

Βασικό και απαραίτητο συστατικό της ανάγνωσης είναι η αποκωδικοποίηση που αποτελεί την πρώτη γνωστική λειτουργία της ανάγνωσης.

Αναγνωστική ικανότητα
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα β

Επισήμανση: Κατεβαίνεις τα σκαλιά και διαβάζεις τις λέξεις.

Επισήμανση: Συμπληρώνω τη λέξη **είναι** και διαβάζω δυνατά.

- Το παγωτό _____ πολύ κρύο.
- Το βιβλίο _____ από δέρμα.
- Το άλογο _____ άσπρο.

Επισήμανση: Ψάχνεις και κυκλώνεις τη λέξη **είναι**.

είναι

είνι

είναι

είνα

Το αγγούρι είναι ένα νόστιμο λαχανικό.

Τα καρότα είναι πορτοκαλί.

Ανάλυση

είναι

ε

ί

ν

α

ι

Σύνθεση

είναι				
ε				
		ν		
				ι

Επίγνωση της λέξης «έχω»

εχώ

έ _ _

_ _ _

_ _ _

_ _ _

Οπτική διάκριση

Επισήμανση: Κύκλωσε το έχω.

έχω, χώε, άχε, άχω, έχω
ώχε, έχω, έχω, ήχω, όχω

Επισήμανση: Χρωματίζω τη λέξη έχω.

έχω

Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος δισύλλαβων και τρισύλλαβων λέξεων

Επισήμανση: Συμπληρώνεις ό,τι λείπει όπως στη μοντελοποίηση.

Μοντελοποίηση

βέρα			
βέ		ρα	
β	έ	ρ	α
βέρα			

γάτα			

τέλος				

Επισήμανση: Ακούω το ποίημα και συμπληρώνω τη λέξη που περιγράφει.

Στρογγυλό είναι κυλάει
και τα παιδιά όλα συναρπάζει!
Από «τ» ξεκινά τι είναι;

.....

Βόλτα πάει στη λίμνη.
Ήχους βγάζει και φωνάζει,
από «π» ξεκινάει, τι είναι;

.....

Πέρα κάνει τον γιατρό,
φρούτο είναι υγιεινό.
Από «μ» ξεκινάει, τι είναι;

.....

Γυρίζει και είναι στρογγυλή
και το αυτοκίνητο μετακινεί.
Από «ρ» ξεκινάει, τι είναι;

.....

Οπτική αναγνώριση

Επισήμανση: Ένωσε τις εικόνες με τις λέξεις που τις περιγράφουν.

•

•

πιπίλα

•

•

ένα

•

•

παπί

•

•

Λέλα

•

•

πατάτα

•

•

έλατο

•

•

τόπι

•

•

δάσος

•

•

ξύλο

•

•

τυρί

Σειρά Αλφαριθμητισμού
Τμήματα Ένταξης & Προγράμματα Παρέμβασης

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	5
Φωνήματα Οδηγός.....	13
Σύνθεση Συλλαβών.....	15
Ανάγνωση Συλλαβών.....	18
Λέξεις με οδηγό συλλαβή.....	21
Δισύλλαβες με το φώνημα β.....	21
Δισύλλαβες με το φώνημα γ.....	28
Δισύλλαβες με το φώνημα δ.....	35
Δισύλλαβες με το φώνημα ζ.....	42
Δισύλλαβες με το φώνημα θ.....	49
Δισύλλαβες με το φώνημα κ.....	56
Δισύλλαβες με το φώνημα λ.....	63
Δισύλλαβες με το φώνημα μ.....	70
Δισύλλαβες με το φώνημα ν.....	77
Δισύλλαβες με το φώνημα ξ.....	84
Δισύλλαβες με το φώνημα π.....	91
Δισύλλαβες με το φώνημα ρ.....	98
Δισύλλαβες με το φώνημα σ.....	105
Δισύλλαβες με το φώνημα τ.....	112
Δισύλλαβες με το φώνημα φ.....	119
Δισύλλαβες με το φώνημα χ.....	126
Δισύλλαβες με το φώνημα ψ.....	133
Τρισύλλαβες με το φώνημα β.....	140
Τρισύλλαβες με το φώνημα γ.....	147
Τρισύλλαβες με το φώνημα δ.....	154
Τρισύλλαβες με το φώνημα ζ.....	161
Τρισύλλαβες με το φώνημα θ.....	168
Τρισύλλαβες με το φώνημα κ.....	175
Τρισύλλαβες με το φώνημα λ.....	182
Τρισύλλαβες με το φώνημα μ.....	189
Τρισύλλαβες με το φώνημα ν.....	196
Τρισύλλαβες με το φώνημα ξ.....	203
Τρισύλλαβες με το φώνημα π.....	210
Τρισύλλαβες με το φώνημα ρ.....	217
Τρισύλλαβες με το φώνημα σ.....	224
Τρισύλλαβες με το φώνημα τ.....	231
Τρισύλλαβες με το φώνημα φ.....	238

Τρισύλλαβες με το φώνημα χ.....	245
Τρισύλλαβες με το φώνημα ψ.....	252
Συνολικοί πίνακες συλλαβών και λέξεων.....	259

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Το υλικό διαμορφώθηκε για να ενισχύσει τις αναγνωστικές δεξιότητες σε μαθητές με δυσκολίες μάθησης και αναπτυξιακές δυσκολίες. Αποτελεί μέρος του ολοκληρωμένου προγράμματος αλφαριθμητισμού και αφορά την επίγνωση της δομής της λέξης σε όλα τα φωνολογικά επίπεδα. Η μεθοδολογία του προγράμματος είναι εξειδικευμένη και έχει ενσωματώσει μεθόδους αναγνωστικής ικανότητας. Η δομή του προγράμματος βασίζεται σε διαβαθμισμένη αναγνωστική αποκωδικοποίηση των λέξεων από επίπεδο συλλαβών σε επίπεδα πολυσύλλαβων λέξεων. Συμπερασματικά, το υλικό είναι ειδικά διαμορφωμένο για μαθητές με δυσκολίες μάθησης και λειτουργεί ενισχυτικά στην αναγνωστική ικανότητα.

Εισαγωγή

Προσδιορίζοντας την έννοια

Η επιστημονική βιβλιογραφία αναφέρει ότι η ανάγνωση αποτελείται από τα εξής χαρακτηριστικά:

- δεν αποτελεί εγγενή δεξιότητα,
- δεν έχει βιολογική βάση, όπως η βάδιση,
- αποτελείται από μία σειρά συγκεκριμένων σταδίων, από όπου διέρχονται όλα τα παιδιά.

Η Τζιβνίκου (2015) υπογραμμίζει ότι τα στάδια κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης είναι:

- ✓ συγκεκριμένα
- ✓ εμφανή
- ✓ διακριτά.

Επισημαίνεται ότι όλα τα παιδιά διέρχονται από τα ίδια στάδια με διαφορετικό ρυθμό και με διαφορετική διάρκεια. Οι ερευνητές αναφέρουν, επίσης, ότι η διαδικασία κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης επηρεάζεται σημαντικά από την ποιότητα και τη διαδικασία της διδασκαλίας του παιδιού (Seymour & Elder, 1986).

Ορισμός Ανάγνωσης

Η ανάγνωση είναι η μεταφορά ενός κώδικα συμβόλων (γραφημάτων) σε έναν κώδικα ήχων (φωνημάτων).

Βασικό και απαραίτητο συστατικό της ανάγνωσης είναι η αποκωδικοποίηση που αποτελεί την πρώτη γνωστική λειτουργία της ανάγνωσης.

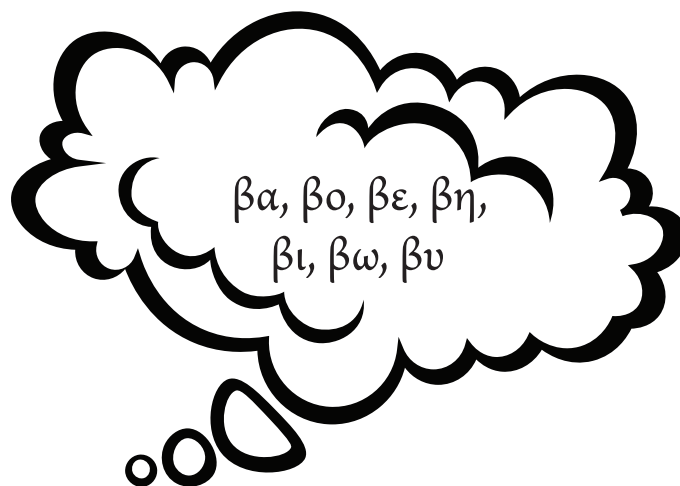
Φωνήματα Οδηγός

Επισημάνση: Βρες σε κάθε σειρά το γράμμα που εμφανίζεται στην πρώτη στήλη των πινάκων.

Κεφαλαία

Π	Ε	Ι	Π	Σ	Τ
Ε	Ε	Φ	Γ	Η	Ε
Τ	Δ	Η	Τ	Υ	Κ
Κ	Γ	Η	Κ	Ε	Α
Υ	Τ	Θ	Υ	Ι	Ο
Λ	Ε	Λ	Μ	Ν	Λ
Β	Α	Ψ	Β	Γ	Ν
Α	Σ	Ζ	Α	Φ	Ψ
Γ	Χ	Ω	Γ	Η	Γ
Μ	Μ	Ν	Μ	Β	Ω
Ν	Ψ	Ν	Η	Υ	Τ
Ο	Η	Ε	Ι	Δ	Ο
Δ	Φ	Δ	Γ	Δ	Κ
Ζ	Α	Ζ	Ι	Ο	Ζ
Θ	Θ	Ι	Ο	Π	Β
Ι	Ρ	Ι	Η	Ν	Ι
Ε	Σ	Ζ	Ε	Κ	Λ
Σ	Ψ	Ω	Β	Σ	Σ
Η	Τ	Η	Υ	Η	Κ
Φ	Φ	Φ	Φ	Γ	Η
Χ	Ψ	Ω	Β	Ν	Χ
Ψ	Π	Ο	Ψ	Τ	Η
Ω	Γ	Β	Ω	Β	Ν
Ρ	Ε	Τ	Υ	Ρ	Τ

Λέξεις με οδηγό συλλαβή Δισύλλαβες με το φώνημα β

Επισήμανση: Με τις συλλαβές για βοηθό, διαβάζω τις λέξεις.

βα	βάση
βο	βόδι
βε	βέρα
βη	βήμα
βι	βίδα
βω	βωμός
βυ	βυθός

Οπτική αντίληψη λέξεων

Επισήμανση: Ένωσε τις ίδιες λέξεις.

βάση •	•	βέρα
βόδι •	•	βυθός
βέρα •	•	βωμός
βήμα •	•	βόδι
βίδα •	•	βίδα
βωμός •	•	βάση
βυθός •	•	βήμα

Ακουστική διάκριση

Επισήμανση: Λες αν ακούς το ίδιο ή διαφορετικό.

βάση – φάση	Ίδιο ή διαφορετικό;
πόδι – βόδι	Ίδιο ή διαφορετικό;
βυθός – βυθός	Ίδιο ή διαφορετικό;
βήμα – βλήμα	Ίδιο ή διαφορετικό;
βέρα – πέρα	Ίδιο ή διαφορετικό;
βίδα – βίδα	Ίδιο ή διαφορετικό;

Ενίσχυση αναγνωστικής δεξιότητας

Επισήμανση: Διάβασε και γράψε τις συλλαβές των λέξεων.

βάση	_____	_____
βίδα	_____	_____
βήμα	_____	_____
βέρα	_____	_____
βυθός	_____	_____
βωμός	_____	_____
βόδι	_____	_____

Επισήμανση: Διάβασε και γράψε τις λέξεις.

βάση	βόδι

Οπτική διάκριση

Επίπεδο λέξεων

Επισημάνση: Κόλλησε τη λέξη που είναι ίδια με αυτή που δίνεται.

ζάρι:

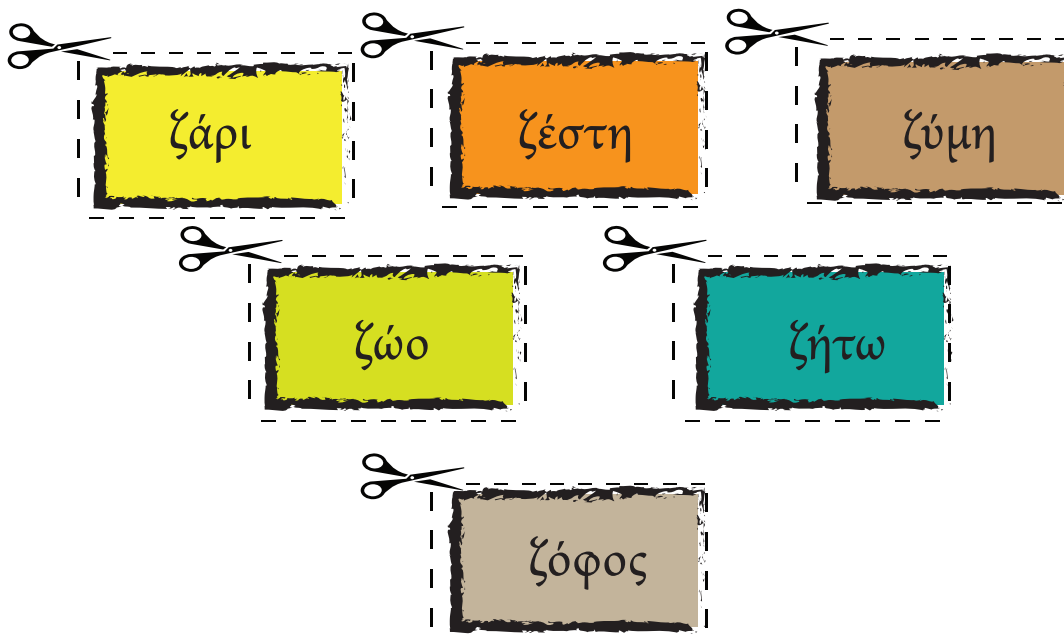
ζόφος:

ζήτω:

ζέστη:

ζύμη:

ζώο:

Μαθαίνοντας αλλιώς τους αριθμούς 0 - 10

Με τις αρχές της Διαφοροποιημένης Μάθησης
Κατάλληλο για μαθητές με Μαθησιακές δυσκολίες,
Αναπτυξιακές Δυσκολίες και Δυσκολίες Μάθησης

0 1 2 3
4 5 6
7 8 9
10

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
Ο αριθμός 0.....	8
Ο αριθμός 1.....	10
Ο αριθμός 2.....	23
Ο αριθμός 3.....	34
Ο αριθμός 4.....	44
Ο αριθμός 5.....	54
Ο αριθμός 6.....	65
Ο αριθμός 7.....	76
Ο αριθμός 8.....	87
Ο αριθμός 9.....	99
Ο αριθμός 10.....	111

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Για να ξεκινήσει σωστά το ταξίδι των Μαθηματικών!

Ο κόσμος των αριθμών ξεκινά ήδη, από την πολύ νεαρή ηλικία των 2-3 ετών. Τα παιδιά από αυτήν την ηλικία ξεκινούν να προσλαμβάνουν ακουστικά τους αριθμούς και να τους επαναλαμβάνουν. Δεν είναι σε θέση να τους συνδέσουν επακριβώς με αντικείμενα και ποσότητες, ωστόσο απαριθμούν προφορικά τα παιχνίδια τους, τα αντικείμενα γύρω τους (π.χ. έπιπλα), τα δάχτυλά τους, ακόμη και τους ανθρώπους που υπάρχουν στον περίγυρό τους. Πολλές έρευνες δείχνουν πως, όταν τα παιδιά αναπτύσσουν τέτοιες εμπειρίες και τις αποθηκεύουν στη μνήμη τους, αρχίζουν να αναπτύσσουν κατανόηση των εννοιών του αριθμού και της απαρίθμησης (Clements & Sarama, 2009).

Πολλοί ενήλικοι ίσως να θεωρούν πως η έννοια του αριθμού είναι μια απλή ιδέα. Στην πραγματικότητα, όμως, ο αριθμός είναι μια πολύπλοκη και δυσνόητη έννοια. Για την πλήρη και εις βάθος κατανόησή της απαιτούνται από τους μαθητές ποικίλες δεξιότητες, σχέσεις και ιδέες. Είναι κοινώς παραδεκτό ότι μόλις ξεκινούν το σχολείο οι μαθητές, έχουν ήδη έρθει σε μία πρώτη επαφή με την έννοια του αριθμού. Ωστόσο, απαιτείται πλήθος εμπειριών και μία σωστά δομημένη διδασκαλία, ώστε να αναπτύξουν μία **πλήρη κατανόηση** και να φτάσουν στο επίπεδο της γενίκευσης.

Τι σημαίνει, όμως, κατανόηση;

Όπως υποστηρίζει ο Skemp (1978), η κατανόηση χωρίζεται σε δύο κατηγορίες:

- Συντελεστική κατανόηση
- Συσχετιστική κατανόηση

Η πρώτη, δείχνει πως οι ιδέες μπορούν να μαθευτούν και να κατακτηθούν, αλλά απομονωμένες η μία από την άλλη. Έχουν, δηλαδή, προσληφθεί με την αποστήθιση και δεν έχουν κατανοηθεί επαρκώς, με αποτέλεσμα να μη χρησιμεύουν στην οικοδόμηση νέων ιδεών. Αντίθετα, η συσχετιστική κατανόηση σημαίνει ότι κάθε νέα έννοια δεν μαθαίνεται απλώς, αλλά επιπλέον συνδέεται με πολλές προϋπάρχουσες ιδέες. Άρα, αναπτύσσεται ένα πυκνό σύνολο συνδέσεων. Γι' αυτόν τον λόγο, η συσχετιστική κατανόηση συντελείται με το πέρασμα του χρόνου. Επομένως, η κατανόηση των αριθμών απαιτεί εκτός από **πλήθος εμπειριών** και **χρόνο**, ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνδέσεις.

Ποιος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών;

Για να μπορέσουν οι μαθητές να φτάσουν στην πλήρη κατανόηση των αριθμών, απαιτείται η παρουσία του εκπαιδευτικού. Εκείνος είναι που με τη σωστά δομημένη και οργανωμένη διδασκαλία του θα θέσει τις σωστές βάσεις και θα κατευθύνει τη σκέψη των μαθητών, ώστε να δημιουργήσουν τις απαραίτητες διασυνδέσεις. Γι' αυτόν

Ο αριθμός 1

Γνωρίζω

Εικονογράφηση

Το «1» είμαι εγώ και
πάνω από τη βάρκα
σας χαιρετώ!

4) Πού είναι το 1; Μπορείς να το βρεις και να το χρωματίσεις;

1 6 5 0
3 1 8 1 4 2
1

5) Πού είναι το 0; Μπορείς να το βρεις και να το χρωματίσεις;

0 6 4 0
8 5 2 3
0 0 1

6) Τώρα, μπορείς να βρεις πού κρύφτηκαν το 1 και το 0;

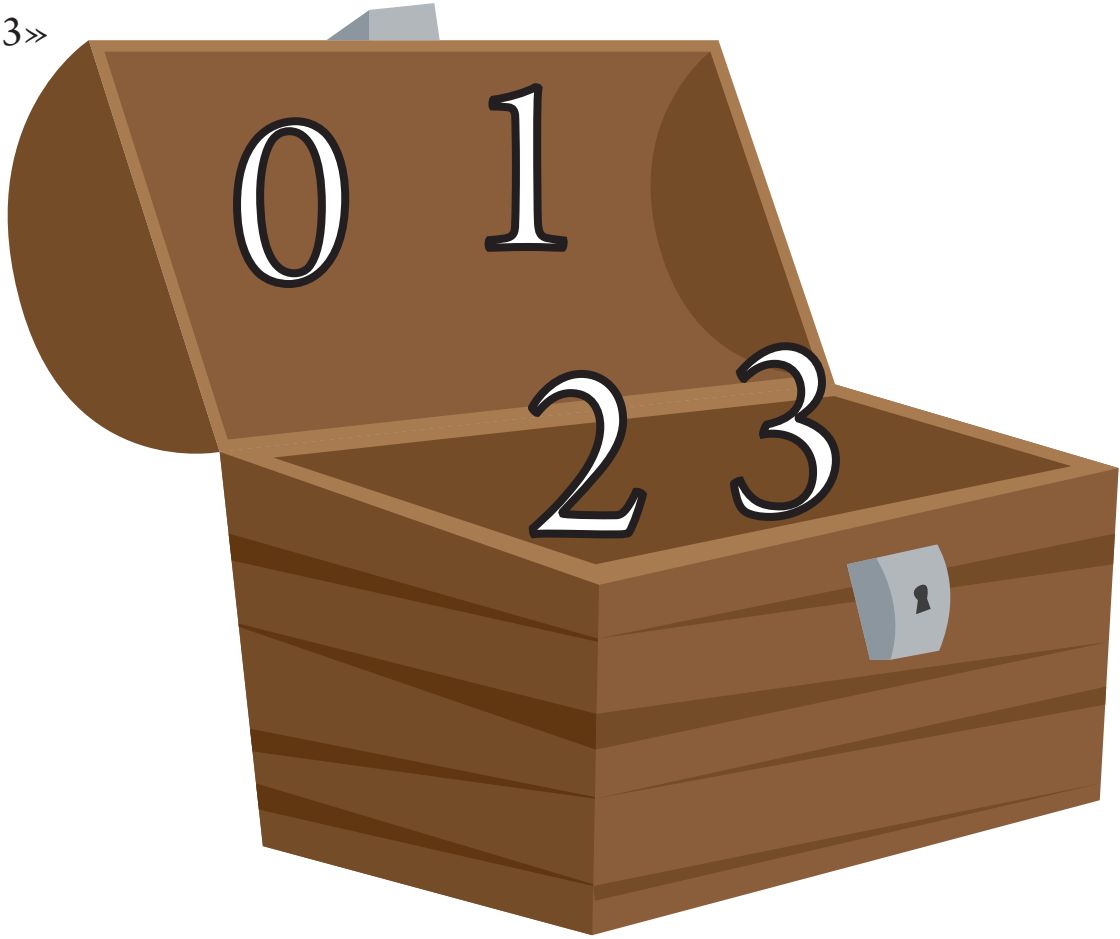
1 2,1,3,5,7,8,1,0,2,3,1

0 1,0,2,3,4,0,5,6,7,0,8,9

3) Χρωμάτισε με:

- Πράσινο το «0»
- Κόκκινο το «1»
- Κίτρινο το «2»
- Μπλε το «3»

4) Διάβασε τους αριθμούς.
Κάρτα εξόδου

0	1	2
3	0	1
2	3	0

Ιχνηλάτηση

6) Σχημάτισε το 5.

4) Ένωσε τους αριθμούς για να σχηματίσεις την εικόνα που κρύβεται.

